

GBV:s temamöte om plan- och bofrågor 24.10.2003, minnesanteckningar

21 deltagare från GBV, departement, PBL kommittén, RAÄ, SNV, BoV, länsstyrelser, kommuner, SIKO och SRF gick under en dag igenom en rad aktiviteter kring plan- och bofrågor. Mötet började lite speciellt med att Pia Enochson meddelade att hon slutar som gd på GBV den 31.12. Efterträdare blir troligen under en tid Jan Cedervärn. Tyvärr i ett känsligt läge när GBV skall omprövas efter översynen som nyligen presenterats.

Hela mötet har följts av en journalist och en utförlig dokumentation skall göras. Jag ger i punktform nedan korta sammandrag av de olika anförandena.

Harry Westermark, GBV: Utredningar om planering för åretruntboende i skärgården

En genomgång av befintligt material. Speciell uppmärksamhet kring den kanske kommande linjen som delar landet i två synsätt om strandskyddet, (Norrland - södra Sverige).

Om möjligheten att styra boendet genom planbestämmelser, t.ex. att ge max boyta för att undvika permanentning i vissa områden.

Om frivillig boplikt och utredningarna kring detta.

Om naturvårdsverkets smalsyn i strandskyddsfrågan när man i en kommun och ett län verkligen ansträngt sig att ta fram en bra policyplan - så överklagar SNV ändå till regeringen. Senaste exemplet är en plan för hela Fotö i Öckerö kommun. Här anfördes just att ett sektorsintresse också måste infogas i planprocessen och inte vara exklusivt.

Lars Bryntesson, KS ordf. Värmdö: om behovet av åretruntbostäder i skärgården

En snabb bild över förhållandena i Värmdö med den extrema tillväxten, bland annat genom permanentning av fritidshus. Här spelade ytan ingen roll - "compact living" gäller inte bara i Gamla Stan. Det finns i kommunen 15000 fritidshus och många av dessa kommer att permanentas.

På Sandhamn är 80 % av husen i byn sommarhus. Det är viktigt att agera nu

Här nämnde Lars Bryntesson en rolig sak. När han läste SRF:s vitbok om boendet och alla skildringarna från olika kommuner - då fick han idén till ett nätverk mellan skärgårdskommuner med gemensamma problem. Så det var faktiskt SRF:s lobbying som gav ett konkret resultat.

Han pekar på att det mycket är ett pedagogiskt problem. Bara man kan beskriva problembilden tillräckligt bra så kan också åtgärder komma. Den centrala felsynen kom när bostadssynen ändrades.

Förr ansågs bostaden vara en social rättighet och inte som nu en kapitalplacering som kan beskattas.

Kommun-nätverket som bildades sommaren 2003 startade med 30 inbjudningar till en boendekon-

ferens. 8 kommuner kom och nu är det 17 som är med. Det kan bli fler. Nästa möte på Tjörn i augusti.

Lars B sade också att Värmdö kommer att köpa enskilda fastigheter i skärgården om det behövs för att lösa problem. Man skall också uppvakta miljöministern Lena Sommestad om behovet av tilläggsdirektiv till PBL-kommittén att utreda frågor kring frivillig boplikt.

Ulf Björkman, kommunchef Tanum: Om effekterna i en överhettad marknad

Sedan 1999 köper norrmännen ca 20 % av alla hus som säljs i kommunen. Framför allt på kusten.

Även köpeskillingar på 2 miljoner för ett hus finns där man direkt river huset och bygger nytt för ändå högre belopp. Nya områden som kommunen planerar för permanentboende blir direkt uppköpta av sommarboende. Bristen på bra mark att bygga på är problemet. Även av omsorg om marken måste man begränsa fritidsboendes möjligheter.

Tanum har skrivit till miljödepartementet och begärt regleringar av boendet. Skrivelsen är översänd till kommittén och anses ligga inom de direktiv de redan har. Frågan återstår om kommittén tar upp den med någon tyngd.

Frida Ahrel, Carpe Mare: Om ett boendeprojekt

Det var mest en presentation om en inventering om vad folk tycker är viktigt. Inga direkta åtgärder föreslogs. Alla argument redan kända. Mest var kritiken mot beskattningen. En del frågor kring ungdomsboende kom fram.

Lars Bryntesson erinrade sig en gammal utredning "Bo på landet". Kunde man inte göra ett liknande "Ung i skärgården"? En information var att Öckerö har ett speciellt "ungdomsfullmäktige".

Hans Arén, Koster: Frivillig boplikt

Ett klassiskt Hans Arén anförande med handskrivna text på tavlan som beskrev sammanhangen, stort patos och filosofiskt anslag. Han beskrev effekterna av den oreglerade bostadsmarknaden i skärgården. 6 negativa faktorer för hela samhället listades.

Bland bakgrundsproblemen beskrevs de 24 nya tomterna på koster. 22 blev fritidshus och 2 till permanenta.

En ny förening är bildad "Föreningen för Helårsboende och Frivillig Boplikt" och en folder delades ut.

Roland Malm, Kooperativt idécentrum

Talade mest om äldreboende i kooperativ form och beskrev några framgångsrika projekt. Senat nu Ornö där det är 6 äldreboenden och 12 vanliga hyreslägenheter på gång. När ett ideellt arbete tillkommer kan hyreskostnaderna sänkas med 1000 kr per månad. På Möja planeras liknande.

Bengt Almkvist, SRF: översikt av projektläget, kopplat till SRF vitbok

Jag drog huvudpunkterna ur vitboken och konstaterade att nu en rad myndigheter är på spåret och arbetar med våra olika frågor. Utöver den direkta beskrivningen av frågorna angav jag också några öppningar för framtiden som vi ser: Kunskapen om behovet att ändra beskattningen så att bofasta inte straffas ut. Att ökande restriktioner leder till hårdare konkurrens om boendet vilket leder till att regleringar till stöd för helårsboende måste komma. Att kommunerna diskuterar former för hårdare regler. Att man inser svårigheterna att driva hyreshus projekt i skärgården. Att strandskyddet måste bli ett av flera intressen i planeringsprocessen.

Lunch

Bengt Eriksson, Boverket: Bostadsbyggandets inriktning och omfattning i skärgårdarna

En ren genomgång av en kommande rapport som beskriver utvecklingen av antalet hus, närmast på översiktlig nivå. Svagt bidrag.

Björn Wellhagen, Finansdep: Statligt stöd till byggande och boende

En trevlig bekantskap som informerade bra om de olika stödformer som finns och kan utnyttjas för boprojekt. Han delade ut sitt oh-material.

Sten Jerdenius, Miljödep: Utredningar som berör restriktioner och möjligheter

Så nära en katastrof man kan komma. Han deltog inte alls i seminariet. Kom till sin punkt och gick direkt efter.

Strandskyddsutredningen innebar ca 25 förslag till ändringar. Många svåra. Flera nya utredningar kan komma att startas kring dessa. Utredningen bereds inom departementet. Jag frågade om remissammanställningen. Den kunde han inte svara på om den var offentlig. Lena Sommestad lär dock ha sagt att förslag skall komma "under mandatperioden" dvs senast 2006.

Om mohpsarna och sammanfattningen "Levande Skärgård" sade han att frågan lever på departementet. Det kom sammanlagt in 350 förslag. Det blir inte någon samlad proposition. Flera personer tog upp att man måste komma ut med ett samlat brett arbete för att möta de förväntningar som väckts. Det hade han inget att säga om.

Så tog han upp att nu har EU begärt att alla medlemsländer skall göra ett arbete över Integrerad kust zon förvaltning (ICZM). En strategi skall tas fram och en rapport skall in till EU 2006. Det kommer troligen att fasas in i miljömålsarbetet.

Då gick korken ur seminariet. Stark kritik mot departementet att våga dra igång ett nytt stort arbete över dessa frågor som kommer att kräva många människors engagemang, INNAN man överhuvudtaget planerat ur man skall redovisa och återföra Mohps-arbetet.

Han blev faktiskt ganska sågad av flera talare.

Remmare från RAÄ kunde också kommentera hur svårt de hade att få komma in i miljömålsarbetet som de ska för att belysa människors villkor och inte bara naturmiljön.

Susanne Bagge, PBL-kommittén

Dom har fått 30 sidor direktiv och drunknar snart i allt som skall prioriteras. Dom skall vara klara 31.12.2004. Större frågor som det gäller är miljöbedömningar i planarbetet, elproduktion contra förnyelsebar energi i planarbetet, samordning av miljöbalken och PBL, gemensam överprövningsorganisation för PBL och miljöbalken.

Strandskyddet kommer att komma upp. Det prövas ju enligt miljöbalken men hanteras i PBL.

Bopliktfrågan kommer att komma upp.

Sammanfattande en mycket fullmatad dag och en eloge till GBV för detta. Positiva intryck är att kommunintresset gäller än. Värmdö är dragare och vill ha många med sig. Luleå kommer också in. Jag föreslog att våra kontakter på kommunförbundet skall hjälpa honom och ge styrka och kontinuitet åt det hela. Han nappade direkt.

Negativt är Boverket som fortfarande inte fattar att boendefrågorna i skärgårdens egentligen är deras uppgift. Givetvis negativt med miljödepartementet.

Bengt Almkvist